

STERKE SMERTESTILLENDENDE (Opioider)

Hva er det? (Bruksområde og effekter)

Opioider er sterke smertestillende. Denne typen smertestillende virker ved å hindre at smertesignaler blir sendt til hjernen, og vil derfor dempe din smerteopplevelse. Disse medisinene brukes ofte etter operasjoner, ved akutte eller langvarige smerter og ved kreftrelaterte smerter.

Eksempler på opioid-medisiner: Kodein-paracetamol (Altermol, Pinex Forte, Paralgin Forte), tramadol-paracetamol (Trampalgin) og tramadol (Nobligan).

Eksempler på sterkere opioid-medisiner:

Hurtigvirkende: Morfin (Morfin, Oramorph), oksykodon (Oxynorm).

Langtidsvirkende: Oksykodon (Oxycontin, Reltebon), morfin (Malfin, Dolcontin), oksykodon-nalokson (Targiniq), fentanyl (Abstral, Durogesic, Instanyl), uprenorfin (Norspan) og tapentadol (Palexia).

Du har nå fått _____

Riktig bruk

Bruk medisinen nøyaktig slik som avtalt med legen. Det finnes hurtigvirkende og langtidsvirkende varianter. For noen brukes disse i kombinasjon. Ved daglig bruk i mer enn to uker øker risiko for avhengighet, og man kan få abstinenssymptomer ved rask avslutning av behandling. Symptomer på dette kan være uro og rastløshet, svetting, angst og økt smerte. For å unngå dette bør du følge en nedtrappingsplan i samråd med din lege.

Mange får dette som behovsmedisin. Ved avtagende smerter bør du bruke mindre av denne medisinen. Medisinen kan tas med eller uten mat.

Bivirkninger og egenpleie

- Forstoppelse er en vanlig bivirkning. Bruk gjerne mykgjørende avføringsmidler forebyggende. Spør om råd på apoteket for et valg som passer for deg.
- Trøtthet er vanlig, spesielt i starten av behandlingen.
- Svimmelhet og ustøhet kan oppstå, særlig hos eldre pasienter og i kombinasjon med andre medisiner som kan gi svimmelhet og trøtthet.
- Kvalme kan oppstå i starten av behandling, men går ofte over etter kort tid. Ved vedvarende kvalme, snakk med legen.
- Munntørhet. Spør om råd på apoteket.

- Opioider er vanedannende stoffer som helst brukes i kortere perioder. Ved langtidsbruk kan du oppleve toleranseutvikling, det vil si at effekten av medisinen avtar fordi kroppen venner seg til det. Det kan derfor være ønskelig å redusere dosen i perioder, eller legge inn medisinfrie dager.

Apoteket anbefaler

Glemt dose: Du må ikke ta en dobbelt dose som erstatning for en glemt dose.

Kombinasjon med andre medisiner/kosttilskudd: Opioider kan gi forstoppelse og dette kan påvirke opptak av andre medisiner. Snakk med farmasøyt eller lege om medisiner du bruker fra før, eller ved oppstart av nye medisiner.

Ved bruk av kombinasjonspreparater, som for eksempel Paralgin Forte og Altermol, må det tas hensyn til at disse medisinene inneholder paracetamol i tillegg til kodein. Den anbefalte daglige dosen av paracetamol bør ikke overskride 3–4 gram for en voksen fordelt på et døgn. Ta hensyn til dette ved bruk av andre smertestillende som inneholder paracetamol.

Andre råd

Oppbevaringsbetingelser: Oppbevares i romtemperatur, ikke over 25 grader.

Bilkjøring: Ifølge Helsedirektoratets retningslinjer skal man under innstilling av behandlingen ikke kjøre bil eller utføre aktiviteter som krever skjerpet oppmerksomhet. Ved stabil dosering vil du og din fastlege vurdere om bilkjøring er mulig. Spør på apoteket om nærmere råd.

Alkohol: Inntak av alkohol bør unngås.

Gravide og ammende: Gravide og ammende kan bruke opioider i korte perioder i samråd med legen.

Denne medisinen er til deg. Ikke del den med andre. Les pakningsvedlegget. For mer informasjon kontakt apotek eller lege.